

Lesson 67

Subey ka'am inanakan balik

Yahiya 3

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimmatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin marjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si pagistadite dem Kitab Injilin takitete ne we' ga' niya' epang Isa AlMasi bang tapikilte **panganak iyehin, addatnen**, duk **hinangannen**. Si lesson dehelluhin takaletе isab we' ga' niya' epang si Isa bang tapikilte **panolo'nen**. Bisan sumiyan ga' niya' kuwe' iyehin missā pasti' duk lalem kuwe' iyehin. Me' a'a mapakale si iyehin bengngangan pegge' niya' kapatutne bang iye magtolo', bu me' imamden duk gurude si sara' āgamahin ga' niya' kapatutde sa miya'an. Bang si Isa magtolo' bisan pandak, pesōng balinen amban pagtolo' me' gurude si sara' āgamahin bisan taha'. Iye jānnen hangkan ma'ekkahin si me' nakura' Yahudihin ga' siye kasulutan pu si Isa. Duma'in hadja pegge' pagtolo'nen **kuntara si me' pangaddatanden** saguwa' **pakitehanne** isab si kēmon a'a **we' nakura'den me' a'a magmā-mā!**

Si lesson dehellu amban inin takaletе bi usihat si Isahin pag la'i iye diyata' kūd duk me' tindeggen. Bang papandakte usihatne miya'an, makajari papandakte si ennem bissā inin: “*Da'a ka'am kuwe' me' a'a magmā-māhin!*” Kabunsihan Tuhanin bang a'ahin magmā-mā bu makapagka'at a'a isab. Hangkan pa'in si Isa si me' a'a mabanesin, “*Da'a ka'am kuwe' me' a'a magmā-māhin!*” Bang a'ahin magpakite si me' sinduwehin we' kuwe' bentuk hāp addatnen saguwa' ga'i maguyun duk diyalem ateynen, magmā-mā hadja iye. Pa'in si Isa sabab me' a'a magmā-māhin we' kuwe' bentuk kubul pinahāp-hāp siye; hāp bentuknen amban luwasan saguwa' diyalemnen penno' we' tolang duk isi buhuk. (Mateo 23:27)

Ga' niya' makajari ngakkalan Tuhanin. Pina'in dem Lapal Tuhanin: “*Ga' niya' bisan ine katapukante amban Tuhan pegge' kēmon pinapanjarinen*”

tampal si pagmatahanne. Duk si pesōngan kēmon kite bi subey paharap si iye magbennal sabab kēmon kahinanganten bi.” (Hibrani 4:13) Kata'uhan si Isa diyalem atey manusiya'in, duk kitene pagmā-mā me' nakura' āgamahin, me' Pariseohin duk me' guru si sara' āgamahin. Si luwasan magāgama te'ed siye duk basag siye ngampun-ngampun, magpuwase, duk ngurung sarakka, saguwa' diyalem ateyden ga' siye malasa si Tuhan duk Lapalnen. Hangkan hep kēmon me' hinangande pina'inde “mabentelin” duk hinangande magāgamahin, ga' niya' gunane. Hangkan tinolo'an we' si Isa me' tindeggen, pa'inne:

“Bang ka'am **ngampun** si Tuhanin da'a ka'am kuwe' me' a'a **magmā-māhin**. Pegge' sinna siye ngampun si Tuhan si langgal duk si bihing lān supaya siye takite we' a'a. Akahante ka'am, bang siye pudji a'a, katumbasan ne siye, duk iye miya'an tumbas si siyehin.” (Mateo 6:5) “Bang ka'am **ngurung** si me' a'a miskin, da'a ka'am magpabawag kuwe' me' a'a **magmā-māhin** mangurung dem langgalin duk si me' lānin supaya siye pinudji we' a'a sinduwehin. Sabennal akahante ka'am, bang siye pudji a'a, katumbasan ne siye, duk iye miya'an tumbas si siyehin.” (Mateo 6:2) “Bang ka'am **muwase**, da'a ka'am kuwe' bantuk suse kuwe' me' a'a **magmā-māhin** hadja. Pegge' bang siye muwase, ga'i siye ngula'up atawa magsugley supaya takite we' a'a we' magpuwase siye. Sabennal akahante ka'am, bang siye pudji a'a, katumbasan ne siye duk iye miya'an tumbas si siyehin.” (Mateo 6:16)

“Da'a ka'am kuwe' me' a'a **magmā-māhin**. Akahante ka'am, bang pagtuyu'bi manuhut panganda'akan Tuhanin ga'i palabi amban pagtuyu' me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin, ga'i du ka'am tapi dem pagbaya'an Tuhanin.” (Mateo 6:5; 5:20) “Hāp pe me' a'a **mangata'uhan we' ga'i kasulutan Tuhanin si siye bang ga'i siye ngandel si iye**, pegge' pagbaya'an du siye we' Tuhanin. Hāp pe me' a'a **mamabaya' manuhut kabaya'an Tuhanin**, pegge' dinuhulan du siye. Hāp pe me' a'a **mabentel dem ateyden**, pegge' magkite du siye duk Tuhanin. Hangkan ka'am, subey ka'am **hāp** kuwe' hāpan Samabi si surga'in!” (Mateo 5:3,6,8,48) “Pa'asek ka'am amban tarangka makiputin. Luha tarangkahin duk mura tinuhut lān hap narka'in. **Ekka** a'a nuhut lān miya'an. Saguwa' kiput tarangkahin duk hunit tinuhut lān tudju surga'in. **Kulang** a'a mangasuwa' iyehin.” (Mateo 7:13,14)

Sa miya'an tinolo'an me' a'ahin we' si Isa mene' lān makiput mapī tudju umul salama-lamahin. Tasabutbi ke me' pina'inne sabab lān pagtimbulin? Importante inin manamal! Sa'ingge subey a'ahin supaya iye magkite duk Tuhanin duk ellum si harapan Tuhanin salama-lama?

Ine pina'in si Isahin sabab inin? Pa'inne: “**Subey ateybin sutsi duk hāp kuwe' hāpan Tuhanin!**”

Saguwa' sa'ingge makajari we' a'ahin tege atey sutsi duk hāp, bu manusiya' du iye duk pag inanakan iye andang ne iye dusehan? Niya' ke tahinangne supaya ateyne mala'atin ginanti'an manjari sutsi duk hāp kuwe' panganda'akan Tuhanin? Ga'i du! Bang a'ahin dihananne ga' niya' pangalimpiyune ateynen. Niya' eli'an pa'inne, “Bisan batang kayuhin tiggel ilebbagan dem bohe' ga'i du manjari buwaye.” Sa miya'an du isab kite bi madusehanin, **ga' niya' tahinangte dihanante** supaya kite bi limpiyu si matahan Tuhanin. Saguwa' kitete bi pesōng-sōng we' **me' mangga'i makajari si manusiya'in makajari du si Tuhan!**

Manjari, batsate ne dem Kitab supaya takaleta sabab dembuwa' nakura' āgama amban Awrusalam, ēnnen **Nikodemus** pī pu si Isa missā duk iye sangem. Pinakitehan iye we' si Isa bang sa'ingge a' madusehanin makajari makasangka atey sutsi duk umul salama-lama duk kaduwe iyan lasa-lasahan Tuhanin. Matsa ne kite bi amban dem Kitab Injil sinulat we' Yahiya, kapitulu tellu. Pina'in la'i:

(Yahiya 3) ¹ *Manjari, niya' dembuwa' nakura' me' Yahudihin, ēnnen si Nikodemus. Dembuwa' iye Pariseo.* ² *Dembuwa' sangem pī iye pu si Isa duk pa'inne, “Tuwan, kata'uhan kami we' ka'u dembuwa' guru dina'ak we' Tuhanin pitu. Pegge' ga'i tahinangnu me' hinangan maka'ulali' hininangnun bang ga' kew ka'urungan balakat we' Tuhanin.”* ³ *Nambung si Isa, pa'inne, “Sabennal akahante kew, bang a'ahin ga'i inanakan balik, ga'i takitene pagbaya'an Tuhanin.”*

⁴ *Pa'in Nikodemus, “Sa'ingge a'ahin inanakan balik bang bahi' ne iye? Ga'i iye umasek balik pī dem betteng sa'inen bu inanakan balik.”* ⁵ *Nambung si Isa, pa'inne, “Sabennal akahante kew, bang a'ahin ga'i inanakan amban bohe' duk amban Niyawa Tuhanin, ga'i iye umasek dem pagbaya'an Tuhanin.* ⁶ *Inanakan we' manusiya'in, manusiya' du. Saguwa' bang a'ahin inanakan balik amban Niyawa Tuhanin, tahinang iye anak Tuhanin.* ⁷ *Da'a kew ulali' pegge' pa'inku si ka'u we' subey ka'am kēmon inanakan balik,” pa'in si Isa.* ⁸ *“Dalilnen baliyuhin. Baliyuhin nihup tungan-tungan kabaya'anne. Ga'i kata'uhan bang amban baliyuhin atawa bang tungan, saguwa' takalenu begeddunen. Sa miya'an du isab bang a'ahin inanakan amban Niyawa Tuhanin, ga'i kata'uhan bang sa'ingge saguwa' to'o.”*

⁹ *“Sa'ingge kajarine inin?” pa'in Nikodemus.* ¹⁰ *Nambung si Isa, pa'inne, “Ga'i ke inin tahātinu bu guru bantu kew tu'u si bangsate Isra'el?”* ¹¹ *Sabennal akahante kew, kami iye inaka kamihin*

kinata'uhan kamihin, duk iye sinaksi'an kamihin me' bakas takite kamihin. Saguwa' ga'i kahagadbi panaksi' kamihin. ¹² *Sa'ingge pakahagadbi panolo'ku sabab surga'in, bang bisan panolo'ku sabab dunyahin ga'i kahagadbi?* ¹³ *Ga' niya' bakas tapi si surga' luwal Anak Manusiya'in [hätinen AlMasihin]. Duwa'i iye pitu amban surga'.* ¹⁴ *Sa si Musa awwalley, pa'angkatne patta' sawe si lahat toho' manamal, damikkiyan Anak Manusiya'in, subey isab pina'angkat diyata' olom duk pinapatey,* ¹⁵ *supaya kēmon masandel si iyehin ellum salama-lama la'i si pana'anan Tuhanin.* ¹⁶ *Kinalasahan te'ed we' Tuhanin manusiya'in, hangkan sinōngan we' ne Anakne dembuwa'-buwa'in pinapatey, supaya kēmon masandel si Anaknen ga'i pasape' amban Tuhan saguwa' ellum siye salama-lama la'i si pana'anan Tuhanin.*” Amin.

Na, mikil-mikil ne kite bi sabab me' bakas inaka si Isa pu Nikodemus, nakura' āgamahin. Ine pa'in si Isa pu Nikodemus subey palabey mangkin a'ahin makajari tege umul salama-lama duk makajari iye ellum si pana'anan Tuhanin salama-lama? Pa'inne, “Sabennal akahante kew, bang a'ahin ga'i inanakan balik, ga'i takitene pagbaya'an Tuhanin. **Subey ka'am kēmon inanakan balik!**” Kata'uhan Nikodemus ke bang ine hāti “inanakan balik”? Ga'i! Iye jānnen hangkan pa'in si Isa si iye, “Ga'i ke inin tahātinu bu guru bantu kew tu'u si bangsate Isra'el? Inanakan we' manusiya'in, manusiya' du. Saguwa' bang a'ahin inanakan balik amban Niyawa Tuhanin, tahinang iye anak Tuhanin. Da'a kew ulali' pegge' pa'inku si ka'u we' **subey ka'am kēmon inanakan balik!**” (Yahiya 3:10,6,7)

Pa'in si Isa pu Nikodemus we' bang a'ahin mabaya' magkite duk Tuhanin duk ellum si pana'ananne salama-lama **subey iye inanakan minduwe!** Duma'in hätinen we' subey kew balik dem betteng sa'inu duk inanakan balik. Bang kew inanakan balik, hätinen we' **bina'ahuhan kew we' Niyawa Tuhanin**, kuwe' bentuk kinoso'an lege dem ateynun duk bina'ahuhan we' balakatnen. (Titus 3:5) Subey kew inanakan balik we' **balakat amban surga'**, bu **seddili iyan manamal amban nuhut addat āgama hadja.** Subey kew ginanti'an **diyalem te'ed – diyalem ateynun!** Sine-sine inanakan manusiya' hadja, lege iye we' duse duk duma'in iye suku' si pagbaya'an Tuhanin. Kēmon manusiya' ga' niya' basagde ngānan gamut duse matomo' diyalem ateyden. Sali' du duk batang kayuhin ga'i manjari buwaye bisan tiggel dem bohe', sa miya'an du isab a'ahin ga'i tahinangne ateyne mala'atin sutsi duk hāp sabab nuhut āgama duk maghinang hinangan hāp. Subey di Tuhanin maghinang hinangan meke'ulali' diyalem ateynun duk mama'ahuhan ateynun. Iye hätinen, “Subey kew inanakan balik!”

Inin pamanolo' we' si Isa pu Nikodemus, nakura' āgamahin. Saguwa' hunit inin tahāti we' Nikodemus. Hangkan tilewne si Isa, pa'inne: Sa'ingge inin makajari? **Sa'ingge** ku makajari inanakan balik duk ku makasangka atey ba'ahu duk hāp?

Nambung si Isa, pa'inne,

“Sa si Musa awwalley, pa'angkatne patta' sawe si lahat toho' manamal, damikkiyan Anak Manusiya'in, subey isab pina'angkat diyata' olom duk pinapatey, supaya kēmon masandel si iyehin ellow salama-lama la'i si pana'anan Tuhanin. Kinalasahan te'ed we' Tuhanin manusiya'in, hangkan sinōngan we' ne Anakne dembuwa'-buwa'in pinapatey, supaya kēmon masandel si Anaknen ga'i pasape' amban Tuhan saguwa' ellow siye salama-lama la'i si pana'anan Tuhanin.” (Yahiya 3:14-16)

Pa'esseban si Isa Nikodemus sabab me' mapalabey si kapapu'annen masa Nabi Musa si lahat toho' manamal, supaya tapakitehanne Nikodemus bang sa'ingge iye lumepa amban hukuman pinadem narka' duk bang sa'ingge tasangkane umul salama-lamahin. Bakas takaleta bi dem Kitab Tawrat we' masa Nabi Musa, dembuwa' ellew pag bakas pinuggutan we' me' a'a Isra'elin Tuhanin duk Nabi Musa, pinapihan siye we' Tuhanin me' sawe bisa. Tigtukde me' a'ahin duk ekka matey. Saguwa' pag magsusun me' a'a Isra'elin duk lebbahande duseden, dina'ak Nabi Musa we' Tuhanin ngahinang patta' **sawe tumbaga duk pina'angkat diyata' olom**, supaya **kēmon mamayaman iyehin kewuli'an** duk ga'i matey.

Na, inakahan Nikodemus we' si Isa we' masaley me' a'a Isra'elin luwal hadja subey ngandel duk mayam pī si patta' sawe tumbaga diyata' olomin ubus bu timbul siye amban kamateyden. Sa miya'an du isab me' manusiya'in luwal hadja subey **kahagad** si “dalil tambal” minemes we' Tuhanin supaya siye timbul amban pangalegga salama-lamahin. Kēmon **kite bi** kuwe' me' a'a Isra'el bakas tinigtuk we' sawehin. **Nakura' Seyitanin** kuwe' sawe bisa, duk **dusehin** kuwe' laksana makamatey a'a. Kēmon manusiya'in tinigtuk we' Nakura' Seyitanin duk laksana dusehin makamula kite bi si narka' salama-lama bang ga'i kite bi inurungan tambal we' Tuhanin! Ga'i kite bi makajari nimbul diten bi amban hukuman Tuhanin, pegge' tumbas dusehin kamatey duk narka'. Saguwa' pudjite bi Tuhanin – bakas memesne “tambal” pagtimbul me' a'a Isra'elin amban laksana me' sawehin – sa miya'an du isab memesne “**tambal**” pagtimbul me' manusiya'in amban “laksana” dusehin.

Kata'uhannu ke we' niya' palanu Tuhanin maghāp duk ma'ahuhan atey me' manusiya' penno' we' dusehin? Ine pa'in si Isa sabab inin? Pa'inne we' Mangalekkatin subey pina'angkat diyata' olom supaya

sandalanne pangalegga duse madusehanin – “*supaya kēmon masandel si iyehin ga'i pasape' amban Tuhan saguwa' ellum siye salama-lama!*”

Sine makajari tinimbulin? Ine pina'in dem Kitabin? Pa'inne: “***Kēmon masandel si iyehin...ga'i pasape' amban Tuhan!***” Pu sine kite bi subey sandel? Subey kite bi sandel si Mangalekkat pinapitu we' Tuhanin. Kahagad ke kew si iye? Kahagad ke kew diyalem ateynu we' si Isa Manimbulin, pinapitu we' Tuhanin si dunya **para si ka'u**, supaya tanggunganne pangelegga dusenun? Ga'i mabaya' Tuhanin we' niya' pasape' amban iye. Tambal Tuhan si problemate sabab dusehin kamatey si Isa diyata' olomin. Pa'in Kitabin: “***AlMasi ga' te'ed niya' duse-dusene. Saguwa' para si kahāpante bi pinatangung si iye we' Tuhanin duseten bi, supaya bang ne kite bi magdembuwa' duk AlMasi, kinimmatan kite bi bentel we' Tuhanin, kuwe' Tuhanin du bentel.***” (2 Korinto 5:21)

Me' bagayku, ga'i du pinda Tuhanin. Me' pina'in we' si Isa pu Nikodemus me' duwe ngibu tahun ne palabey, iye du isab pina'inne si ka'am ellew inin: “***Subey ka'am kēmon inanakan balik!***” Mabaya' Tuhanin ngoso'an ateybin, duk ma'ahuhan ka'am duk balakatnen. Saguwa', subey ka'am kahagad si Aka-akane Mahāpin. Subey ka'am kahagad pu si AlMasi bakas pinapitunen. Subey ka'am kahagad we' si Isa, mangga' niya' duse-dusenen magbayed para utang dusebin supaya ka'am ellum si pana'anan Tuhanin salama-lama. “***Subey ka'am kēmon inanakan balik!... Bang a'ahin ga'i inanakan balik, ga'i takitene pagbaya'an Tuhanin!***” Amin.

Hāp isab bakas pakale ka'am ellew inin. Bang amban kahandak Tuhanin, si lesson mapaturulin pala'us kite bi matsa amban dem Kitab Injil duk pakale kite pu si Isa magbissā duk dembuwa' dende lime bakas ellanen...

Karayaw inurungan ledjiki' ka'am we' Tuhanin sasangbi mikil-mikil sabab bissā Isa AlMasi inin, pa'inne,

“Da'a kew ulali' pegge' pa'inku si ka'u we' subey ka'am kēmon inanakan balik!” (Yahiya 3:7) ***“Hāp pe me' a'a mabentel dem ateyden, pegge' magkite du siye duk Tuhanin!”*** (Mateo 5:8)

Wassalam